

(ze str. 1)

Nigdy więcej!

Mija 70 lat od wybuchu II wojny światowej.

Już w dniu 1 września 1939 r. rząd ZSRR wyraził zgodę na korzystanie przez Niemców z radiostacji w Mińsku, aby umożliwić im naprowadzanie niemieckich pilotów bombardujących Polskę.

Pierwszym polskim miastem, na które spadły niemieckie bomby był Wieluń, o 4:40 rozpoczął się niemiecki nalot dywanowy – zginęło 2169 osób, ofiarami była ludność cywilna. Miasto zostało zniszczone w prawie 75%. Symbolem ataku Niemiec stało się uderzenie na polską składnicę wojskową Westerplatte w Wolnym Mieście Gdańsku, rozpoczęte o godzinie 4:45 strzałami pancernika „Schleswig-Holstein”. 205 polskich żołnierzy placówki Westerplatte, pod dowództwem mjr. Henryka Sucharskiego bronilo się przez siedem dni przed siłami liczącymi 3,4 tys. żołnierzy niemieckich oraz atakami powietrznymi. Westerplatte skapitulowało 7 września, przez ten czas było przykładem bohaterstwa i zachęcało do dalszej walki cały kraj. 1 września lotnictwo niemieckie atakowało też Gdynię, Puck i Hel. Intensywne bombardowania dotknęły rejon południowej Wielkopolski i Górnego Śląska, Tczew, Częstochowę, Kraków oraz leżące w głębi kraju Grodno.

Niczym nie sprowokowana agresja ZSRR, stanowiła pogwałcenie czterech obowiązujących obie strony umów międzynarodowych: traktatu ryskiego z 1921 o wytyczeniu granicy polsko-radzieckiej, protokołu Litwinowa z 1929 o wyrzeczeniu się wzajemnie wojny jako środka rozwiązywania sporów, paktu o nieagresji z Polską z 1932 (przedłużonego w 1934 do końca 1945), oraz konwencji o określeniu napaści z 1933. Wobec natarcia ze wschodu kilkuset tysięcy żołnierzy wroga Naczelnny Wódz Polski Marszałek Edward Rydz-Śmigły wydał 17 września dyrektywę dla Wojska Polskiego: „Sowiety wkroczyły. Nakażę ogólne wycofanie na Rumunię i

Węgry najkrótszymi drogami. Z bolszewikami nie walczyć, chyba w razie natarcia z ich strony lub próby rozbrojenia oddziałów. Zadanie Warszawy i miast, które miały się bronić przed Niemcami – bez zmian. Miasta, do których podejną bolszewicy, powinny z nimi pertraktować w sprawie wyjścia garnizonów do Węgier lub Rumunii.” Był to błąd, gdyż brak publicznego formalnego ogłoszenia przez Prezydenta i rząd RP faktu istnienia stanu wojny pomiędzy ZSRR a Polską oraz brak jednoznacznego rozkazu Naczelnego Wodza stawiania oporu najeźdźcy, doprowadził do dezorientacji dowódców i żołnierzy, a w konsekwencji do wzięcia do niewoli ok. 250 tysięcy żołnierzy i oficerów, w większości nie stawiających oporu i do zbrodni katyńskiej na kilkunastu tysiącach oficerów Wojska Polskiego.

Prezydent RP Ignacy Mościcki, rząd z premierem Felicjanem Sławoj Składkowskim przekroczyli w konsekwencji wieczorem 17 września granicę z Rumunią, a Naczelnny Wódz Edward Śmigły-Rydz po północy 17/18 września, co w przypadku głównodowodzącego było kolejnym niewybaczalnym błędem. Po 17.09 rozpoczęło się wycofywanie Wojska Polskiego z własnego terytorium, celem przebiccia się do zachodnich aliantów. Zdołano ewakuować do Rumunii 30 000 żołnierzy, na Węgry 40 000.

W czasie kampanii wrześniowej Wehrmacht i Armia Czerwona popełniły wiele zbrodni wojennych na jeńcach i ludności cywilnej.

Nie ulega wątpliwości, że głównym przeciwnikiem Polski w 1939 r. była III Rzesza. Za klęskę Polski, oprócz sukcesu niemieckiej taktyki wojny błyskawicznej (Blitzkrieg) z kluczową rolą wojsk pancernych i lotnictwa, odpowiada też agresja ZSRR i brak działań wojennych ze strony Francji i Wielkiej Brytanii. Do końca działań wojennych w Polsce alianci na froncie zachodnim, dzięki zaciętej obro-

nie Wojska Polskiego posiadali przewagę liczebną nad Wehrmachtem. Okres ten został całkowicie niewykorzystany, co było podstawową przyczyną klęski wojsk francusko-brytyjskich w roku 1940, gdy III Rzesza mogła skupić wszystkie swoje siły wojskowe na froncie zachodnim, mając zapewniony ze strony ZSRR pokój i pomoc surowcową. Brak interwencji militarnej Brytyjczyków i Francuzów w 1939 r. umożliwił siłom niemieckim i sowieckim pokonanie wojsk polskich i rozbiór państwa polskiego. Francja i Wielka Brytania nie pomogły Polsce, gdyż między innymi już od 24.08.1939 r. wiedziały o planach radzieckiej inwazji na Rzeczpospolitą. Tego dnia tekst tajnego protokołu do paktu Ribbentrop-Mołotow został przekazany dyplomatom amerykańskim i francuskim w Moskwie przez ambasadę Rzeszy w Moskwie. Amerykanie poinformowali dalej tylko Brytyjczyków. Wiadomość o zadecydowanym rozbiore Polski nie została przekazana do Warszawy! Polska do 17.09. była przekonana o zachowaniu przez ZSRR życzliwej neutralności w konflikcie niemiecko-polskim. 70 lat temu we wrześniu 1939 r. droga do podbojów niemieckich i radzieckich w Europie w latach 1939-41 została otwarta.

Rozpoczęła się II wojna światowa, która w 1941 r. terytorialnie ogarnęła cały świat.

ms

Straty w kampanii wrześniowej 1939 stron konfliktu

Niemcy: 16 663 zabitych i zaginionych 27 280 rannych, ZSRR: 1475 zabitych i zaginionych, 2383 rannych Słowacja: 29 zabitych i zaginionych, 46 rannych.	Polska: 66 000 zabitych, 133 700 rannych, 694 000 jeńców, Wielka Brytania: 650 zabitych, 12 jeńców, Francja: 28 zabitych.
---	--